

Fontys

Hogeschool

van Arnhem en Nijmegen

avans

hogeschool

De waarde van de AOS in beeld

Anje Ros – Lector, Fontys HKE

Janneke van der Steen – Onderzoeker, HAN

Miranda Timmermans – Lector, Pabo Avans

Welkom

Programma VO

- 09:30 Welkom en Presentatie
- 10:00 Parallelsessies: posterpresentaties
- 11:30 Rondkijken in andere zalen
- 12.00 Gezamenlijke afsluiting
- 12:30 Lunch

Doel Bijeenkomst

- Korte toelichting op het onderzoek
- Kennisdeling tussen AOS-en
- Verzamelen van gegevens over de “Waarde van de AOS”

Onderzoek in de school: definities

- **Praktijkonderzoek:** onderzoek door leraren, binnen de context van de eigen school
- **Praktijkgericht onderzoek:** onderzoek met als hoofddoel de verbetering van de (brede) onderwijspraktijk

Achtergrond Onderzoek

“De waarde van onderzoek op de AOS”

- Doelen van de AOS
- Opbrengsten van praktijkonderzoek in de school

-> NRO-overzichtsstudie

Mogelijke opbrengsten praktijkonderzoek

Professionele ontwikkeling:

- Onderzoekende houding
- Kennis en vaardigheden op onderzoeksthema en onderzoek

Schoolontwikkeling:

- Onderwijsverbetering
- Lerende, onderzoekende cultuur

Kennisontwikkeling

1. Onderzoekende houding

- **Inquiry habit of mind** (Earl & Katz, 2006):
Houding gericht op precies willen weten, uitzoeken, verschillende perspectieven innemen, vragen stellen, niet te snel oordelen
- **Data Literate** (Earl & Katz, 2006):
Systematisch gegevens kunnen verzamelen en analyseren
- **Reflective practitioner** (Schön, 1983):
Reflecteren op de eigen praktijk om het onderwijs te verbeteren

1. Wat zien we in de praktijk?

Onderzoekende houding van leraren:

- Gebruik (vak)literatuur om dingen uit te zoeken
- Nagaan of je veronderstellingen kloppen
- Gebruik van toetsresultaten voor onderwijsverbetering
- Evalueren van lessen
- Kritische vragen stellen aan jezelf en collega's
- Leren van en met collega's
- Samenwerking met andere leraren en scholen

1. Onderzoekende houding

Past bij **professionele leergemeenschap**

- Cognitieve component
 - Attitude: willen weten, uitzoeken, nieuwsgierigheid
 - Gedrag: gegevens verzamelen, reflecteren
- Sociale component
 - Attitude: willen delen, leren van elkaar
 - Gedrag: collectief leren, elkaar bevragen, openheid

2. Kennis en vaardigheden

Leraren gebruiken weinig kennis uit onderzoek

Kloof onderzoek – praktijk (Martens, 2010; Pieters & De Vries, 2007; Somekh & Zeichner, 2009)

‘Evidence-informed decision making’

(Farley-Ripple, 2012)

2. Kennis en vaardigheden

Zelf uitvoeren van praktijkonderzoek:

- Verbinding van bestaande kennis aan eigen handelen
- Kennis over thema (didactisch, pedagogisch, ...)
- Onderzoeksvaardigheden

3. Opbrengsten op schoolniveau

Praktijkonderzoek als middel tot schoolontwikkeling

Praktijkonderzoek kan bijdragen aan:

- Onderzoekende, lerende cultuur in de school
- Beter onderbouwde beleidsbeslissingen
- Betere, duurzame innovaties: meer eigenaarschap bij leraren, meer draagvlak

Hoe werkt dat?

Onderzoek heeft 2 functies:

- Feedbackfunctie: effectief werken aan verbeteringen
 - resultaten
- Dialoogfunctie: reflectieve dialoog - onderzoekende houding van leraren
 - proces

Feedbackfunctie

Praktijkonderzoek kan leiden tot meer systematische en planmatige vernieuwingen, door feedback van onderzoeksresultaten (Brandsma, 2011)

- Wat willen we precies, wat zijn onze doelen? (feed up)
- Wat is de stand van zaken, hoe geven leraren les? (feedback)
- Aanbevelingen om de doelen te behalen (feed forward)

Dialoogfunctie

Onderzoeksproces kan leiden tot reflectieve dialoog (Casey, 2012; Butler, ea 2004)

Leraren zijn minder routinematig, meer bewuste keuzes, gericht op verbeteren, meer samenwerking

Dialogoog door onderzoek?

Onderzoek is bij uitstek geschikt als aanjager van dialoog:

- Externe input
 - Vanuit literatuur
 - Vanuit eigen resultaten
- Vraagt scherpe definiëring van begrippen
- Vraagt distantie en reflectie
- Gaat om hun eigen leerlingen en eigen problemen

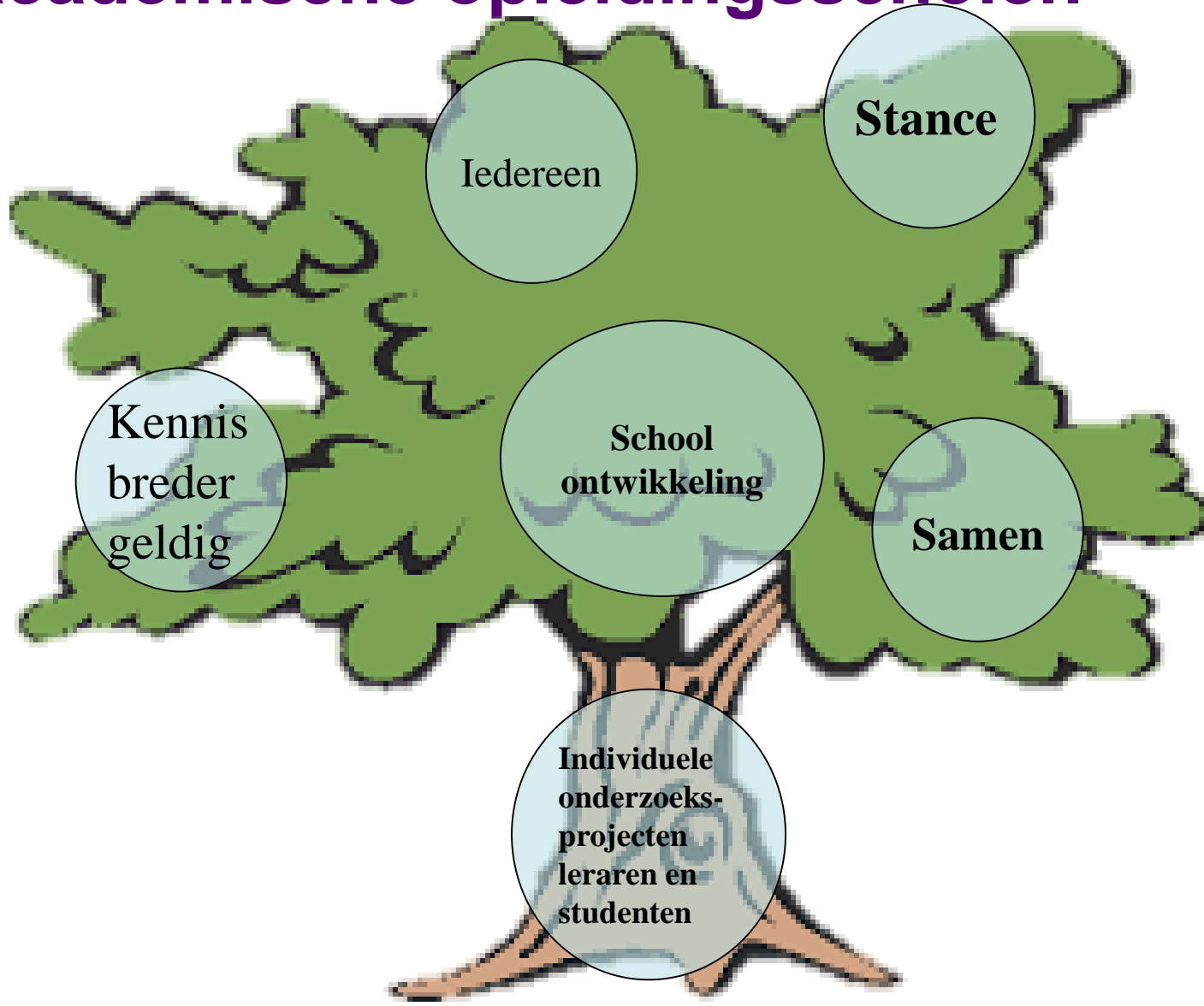

Dialogofunctie van onderzoek

Onderzoeksproces kan leiden tot gesprekken in het team:

- Komt de gevonden literatuur overeen met onze opvattingen?
- Komt de gevonden literatuur overeen met wat we doen?
- Hadden we deze resultaten verwacht?
- Leidt tot:
 - Gesprekken over visie op onderwijs
 - Reflectie op eigen gedrag
 - Feiten versus ‘onderbuikgevoel’

Academische opleidingsscholen

Onderzoek: waarde van de AOS

Onderzoeksvragen

- 1. Welke opbrengsten realiseren AOS-en?*
- 2. Wat zijn succesfactoren in de AOS voor het bereiken van schoolontwikkeling?*

DRIE FASEN

- Telefonisch interview bij alle AOS-en:
 - 11 PO
 - 22 VO
 - 1 MBO
- Posterpresentaties van een voorbeeldonderzoek van de AOS-en
- Diepte-interviews bij 6 AOS-en

EERSTE RESULTATEN

Eerste resultaten VO

Doelen en opbrengsten leraar

Rang orde	Doelen	Rang orde	Opbrengsten
1	Onderzoeksvaardigheden (10)	2	5 keer genoemd
1	Onderzoekende houding (10)	1	6 keer genoemd
2	Begeleiden van studentonderzoek (7)	1	6 keer genoemd

Doelen en opbrengsten scholen VO

Rangorde	Doelen
1	Onderzoekscultuur (5)
2	(Planmatige) Schoolontwikkeling (4)
2	Collectieve professionalisering (4)
2	Verankering in eigen en bestuurlijke organisatie (4)

Rangorde	Opbrengsten
1	Verankering in eigen en bestuurlijke organisatie (12)
2	Beter onderbouwd beleid (6)
2	Kenniskringen/onderzoeksgroepen (6)
3	Kennisdeling en kenniscreatie (3)
3	Eigenaarschap en draagvlak/betrokkenheid bij schoolontwikkeling (3)

Eerste resultaten VO: andere opbrengsten

Goede gezamenlijke
praktijkopleiding

Bijdrage kwaliteit onderzoek

Kennisdeling
Versterking samenwerking

Kennisbenutting

Onderzoek geïntegreerd in
leren en werken

POSTERPRESENTATIES VO

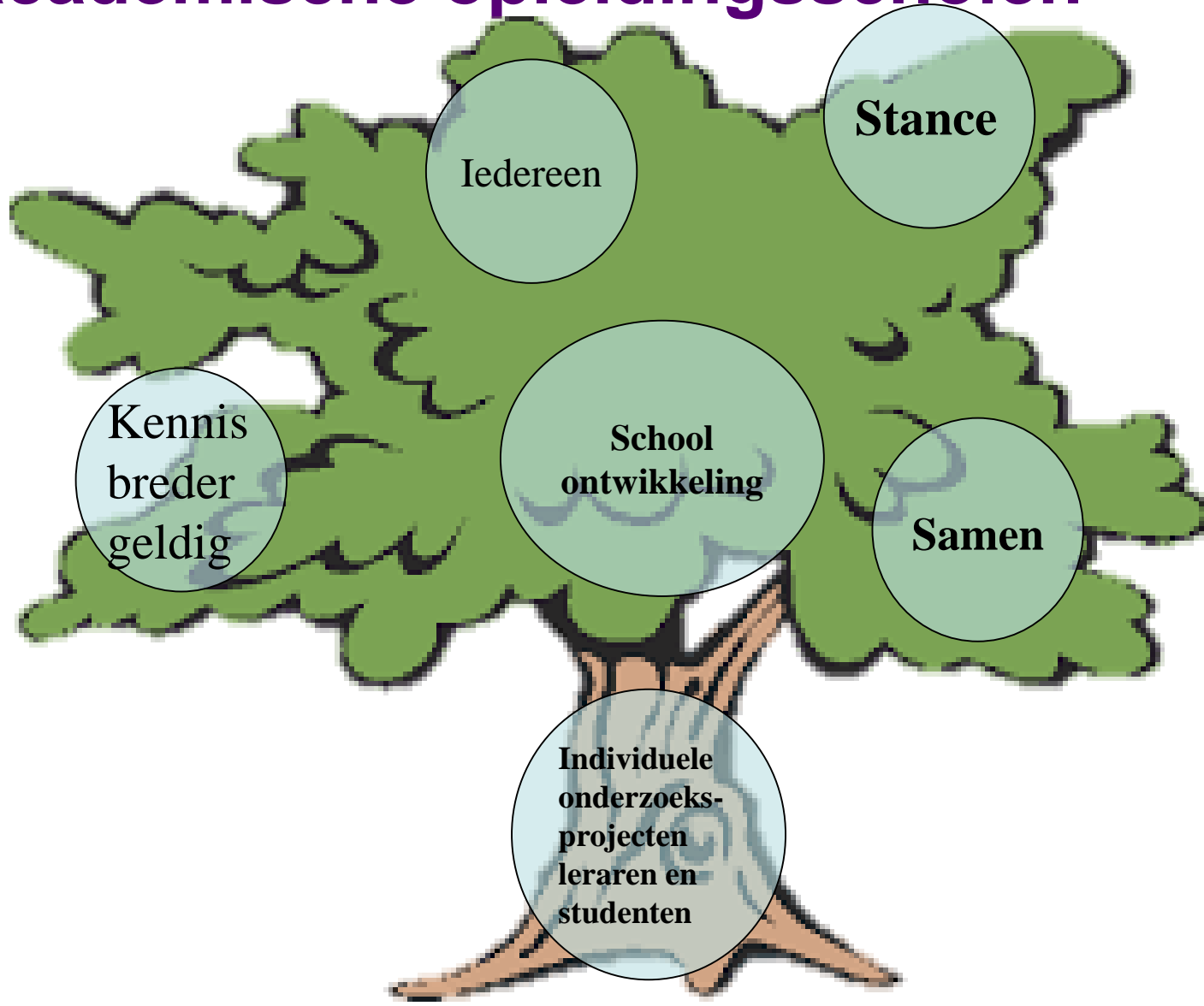
GROTE ZAAL	ZAAL 4	ZAAL 3
AOS Quadraam	AOS Het Utrechts Model	AOS Passie voor Leren
AOS NH West	AOS Alliantie/ Notre Dame	AOS OMO Midden Brabant
AOS ACOA	AOS OMO Oost Brabant	AOS Rotterdam
AOS ROS Rijnland	AOS Almere	AOS OMO West Brabant

GEZAMENLIJKE AFSLUITING

TERUGBLIK ONDERZOEKERS

Academische opleidingsscholen

TERUGBLIK DEELNEMERS 1

Welke kenmerken van het onderzoek vergroten de kans dat het praktijkonderzoek daadwerkelijk bijdraagt aan schoolontwikkeling?

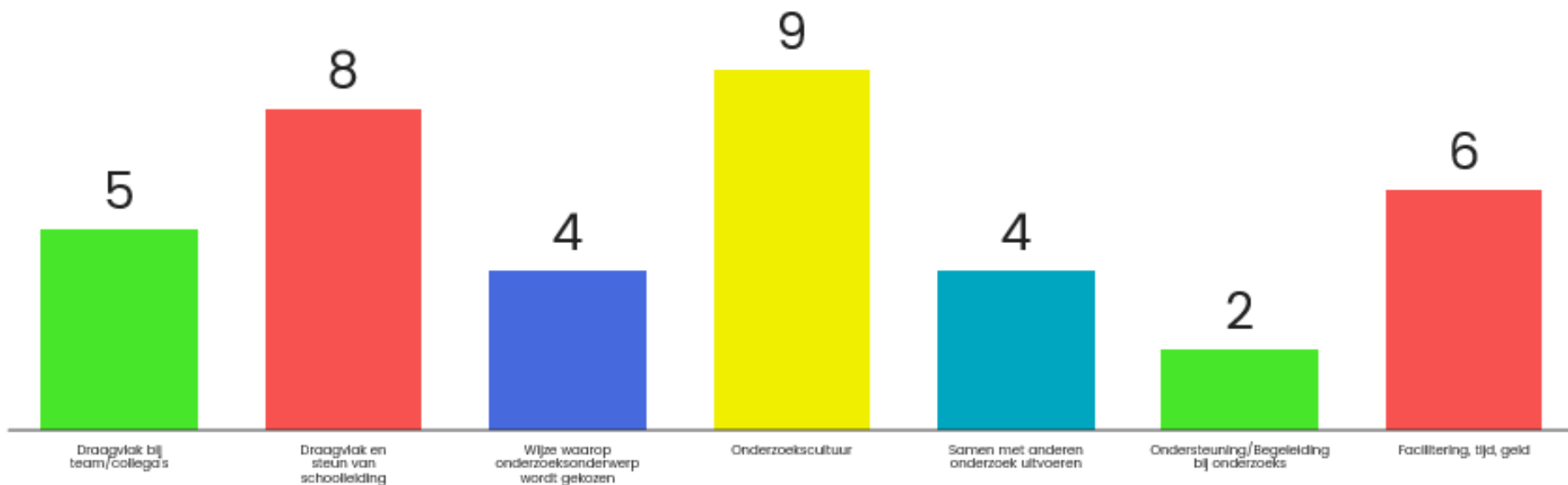
Naar resultaten!

TERUGBLIK DEELNEMERS 2

Welke van de onderstaande condities/randvoorwaarden in de AOS is het belangrijkst om onderzoek een bijdrage te laten leveren aan schoolontwikkeling?

Naar resultaten!

N=38

TERUGBLIK DEELNEMERS 3

Wat neem je van vandaag mee naar je eigen AOS?

Naar resultaten!

Langer dan 1 jaar onderzoek doen

Iedereen heeft soortgelijke problemen

Groter inzicht in hoe onderzoek gedaan wordt op anderen AOS'en.

Belang van kennisdeling

Nieuw idee voor onderzoek

Inspiratie

Zorg ervoor dat de onderzoeken meer gaan worden gedeeld in de school. Dit motiveert tot onderzoek doen

Werk aan structurele inbedding op alle niveaus investeer zowel in docentonderzoekers als in een onderzoekende cultuur

Hoe onderzoek ervoor kan zorgen dat je een lerende cultuur in je school kan krijgen en dat de rol van docentonderzoeker daarin een grote rol

Als toehoorder neem ik ideeën mee terug naar school over hoe wij wellicht de stap kunnen maken van opschool naar AOS

Nieuwe ideeën om binnen eigen AOS samen leren te versterken bijv door plg docentonderzoekers

nieuwe inzichten hoe onderzoek te organiseren en bevorderen binnen de school

Het opzetten van een onderzoeksteam

Communicative/Deleon in en tussen AOS-en

Onderzoek deel te laten uitmaken van het kwaliteitszorgplan van de school zodat het in een Pdca cyclus terecht komt.

Dat het erg nuttig en leerzaam is om onderzoekers van andere delen van het land te horen. Kennis delen!

Er gebeuren nog meer mooie dingen dan ik al wist

Nog meer verbinding zoeken met opbrengsten van student onderzoeken, belang betrokkenheid schoolleiding benadrukken, creatief team nodig.

Nvt

Nieuwe ideeën voor onderzoek binnen de school. Het is een mooie gelegenheid voor netwerken.

Tips voor creëren draagvlak en kennisdeling

Verschillende onderzoeken en ideeën

Zorg voor Borging in staande organisatie, zodat je niet afhankelijk wordt van subsidies

Aandacht voor verbinden en samenwerken

De voorbeelden van goede onderzoeken

Een breed draagvlak door communicatie en met directie in gesprek over visie om onderzoek plek te kunnen (gaan) geven

Kennisdeling binnen de school en de aos. Rol van het onderzoeksteam.

Aanleiding onderzoek is helder, volgbaar, concreet herkenbaar en op de praktijk, in vrijheid, gezamenlijk Stem v lln en ouders belangrijk.

Ik heb het gevoel dat wij als school keuzes maken die niet onderbouwd zijn, en deze vragen wel onderzocht zijn bij andere AOS-scholen.

Heel concreet denk ik dat ik een aantal posterpresentatoren ga uitnodigen voor een presentatiemiddag die we gaan organiseren

Draagvlak bij de Schoolleiding Goede inbedding in het onderwijsproces cq het leren van het team

Onderzoek levert een bijdrage aan schoolontwikkeling als het gedragen wordt door de verschillende lagen en het voldoende wordt gefaciliteerd

Dat we goed op weg zijn, maar wellicht meer extern kunnen verbinden.

Dat het essentieel is daadwerkelijk tijd te krijgen in het rooster voor onderzoek. Dit zorgt voor kwaliteit en verspreiding.

Dat het presenteren van de actieve en voltooide onderzoeken binnen school een vaste plek op de agenda moeten krijgen.

Inspiratie

Verbinding tussen verschillende onderzoeksactiviteiten. Gezamenlijkheid creëren

Tot slot nog even.....

22 april: mini-conferentie EAPRIL

Gebruik van onderzoek door scholen
Voor onderzoekers en praktijk

Zie website:

<http://fontys.nl/Over-Fontys/Lectoraat-Leren-en-Innoveren/Inspiratiedagen-en-Symposia/22-april-2016-EAPRIL-MiniConference-cloud-7.htm>

**IEDEREEN DANK VOOR DE
BIJDRAGE!
WORDT VERVOLGD!**

Steunpunt
Opleidingscholen

VORAAD

PO RAAD